



ETT BRA FINLAND, EN BÄTTRE VÄRLD

**Kepas rekommendationer för
regeringsprogrammet 2019–2023**

En rättvisare värld förutsätter modiga beslut

VI HAR MÖJLIGHET att trygga både de nuvarande och kommande generationernas rätt till och förutsättningar för ett människovärdigt liv. Inom den finländska politiken kommer det under de närmaste åren att behövas mod att söka lösningar som bygger upp ett bättre Finland och en rättvisare värld.

År 2016 förband Finland sig tillsammans med andra länder till FN:s mål för hållbar utveckling, dvs. programmet Agenda 2030. Samtidigt lovade vi att minska ojämlikheten och att utrota fattigdomen, förebygga klimat- och miljöhot, främja den sociala och ekonomiska jämlikheten och att respektera de mänskliga rättigheterna.

Ojämlikheten bromsar den hållbara utvecklingen på många sätt. Den undergräver den ekonomiska tillväxten och fattigdomsbekämpningen och ökar ojämlikheten mellan könen. Samtidigt urholkas den sociala samhörighetskänslan och demokratin. Hälso- och utbildningsklyftorna samt den generationsöverskridande fattigdomen leder till ökad otrygghet och instabilitet.

Mängden koldioxid i jordens atmosfär steg till rekordnivåer 2016. Detta är ingen överraskning eftersom varmere-korden har slagits under tre år i rad.¹ Dagens värld präglas av försämrade livsmiljöer och allt större naturkatastrofer, och vi överskrider jordens kapacitet betydligt. Vi lever i en situation där man medger att klimatförändringen är den största utmaningen för mänskligheten, men inte har modet att vidta åtgärder för att begränsa ökningen av den globala medeltemperaturen till den nivå som fastställs i Parisavtalet.

Genom att bygga upp en hållbar ekonomi kan vi främja människors välfärd, skydda miljön och skapa bättre förutsättningar för ett bra liv för alla, både i Finland och utanför våra gränser. Det finns många olika verktyg för att skapa en hållbar framtid. Låt oss börja med att bygga det kommande regeringsprogrammet på FN:s mål för hållbar utveckling.

1 FN:s fackorgan World Meteorological Organization, 2017.

“*Det behövs mod att söka lösningar som bygger upp ett bättre Finland och en rättvisare värld.*”



ISTOCK / BILDBEHANDLING: TEEMU KUMPULAINEN



Organisationernas
arbete bidrar till att avsevärt
förbättra kvinnornas
ställning.



Utvecklingssamarbetet är en del av det globala ansvaret

VI LEVER INTE i ett vakuum. De globala problemen, såsom den politiska och ekonomiska instabiliteten, syns även i finländarnas vardag. En stabilare och mer välmående värld ligger också i vårt intresse, och att Finland ska ta ett globalt ansvar för att främja fred och mänskliga rättigheter. Detta innebär att vi måste gå från ord till handling. Finland har inte kunnat fullgöra sitt åtagande att avsätta 0,7 procent av bruttonationalinkomsten till utvecklingssamarbete. Tillräcklig och förutsebar finansiering är en förutsättning för ett utvecklingssamarbete som ska ge hållbara resultat. Ett långsiktigt utvecklingssamarbete stärker även Finlands trovärdighet som en pålitlig samarbetspartner på den internationella arenan.

På grund av en humanitär kris utan motstycke, livsmedelsbrist och klimatförändringen behövs ett utvecklingssamarbete mer än någonsin. Med hjälp av utvecklingssamarbetet förbättrar man möjligheterna för människor i utvecklingsländerna att själva skapa sig bättre levnadsförhållanden och bygga upp ett stabilare och rättvisare samhälle. Eftersom

det trots allt alltid finns nödställda, ska Finland vid sidan av utvecklingssamarbetet förbinda sig till en politik som erbjuder migranter och flyktingar säkra och lagliga sätt att sätta sig i säkerhet. Detta innebär även att Finland ska öka sin flyktingkvot.

All utvecklingsfinansiering och allt utvecklingssamarbete ska syfta till att främja den hållbara utvecklingen och de mänskliga rättigheterna, minska fattigdomen och ojämlikheten samt att bekämpa klimatförändringen och anpassa sig till den. Dessa mål och de internationellt avtalade spelreglerna, såsom öppenheten och ansvarsskyldigheten, ska styra allt utvecklingssamarbete oavsett vem som bedriver det.

De oberoende bedömningar som Utrikesministeriet låtit göra visar att medborgarorganisationernas utvecklingssamarbete är kostnadseffektivt och ger resultat. Det har konstaterats att organisationernas arbete bidrar till att avsevärt minska konflikter, stärka demokratin och förbättra kvinnornas ställning, vilka alla är viktiga fokusområden för Finlands utvecklingspolitik.



Våra förslag för regeringsprogrammet

- ✓ Regeringen ska förbinda sig till FN:s mål att avsätta 0,7 procent av bruttonationalinkomsten till utvecklingssamarbete. Regeringen ska säkerställa att minst 0,2 procent av bruttonationalinkomsten ges till de allra fattigaste länderna. Regeringen ska utarbeta en plan och tidtabell för hur Finland ska uppnå dessa mål före år 2030..
- ✓ Finansieringen för medborgarorganisationerna ska ökas till 15 procent av Finlands egentliga utvecklingssamarbete. Finansieringen för medborgarorganisationerna möjliggör även den globala fostran, utvecklingskommunikation och det utvecklingspolitiska påverkansarbete som organisationerna bedriver i Finland.



Isatu Bahin håller sin fem veckor gamla son Mohammed Kamara i famnen på barnsjukhuset medan sjukskötaren vaccinerar barnet. Modern och sonen vårdas på ett barnsjukhus i Freetown, Sierra Leone.

Ett starkt medborgarsamhälle är en av demokratins grundpelare

ETT AKTIVT MEDBORGARSAMHÄLLE som präglas av mångfald är en viktig faktor i en fungerande demokrati. Under den senaste tiden har medborgarsamhällets handlingsutrymme varit hotat. Enligt en internationell utredning har medborgarsamhället i över hundra länder – dvs. i mer än hälften av världens länder – allt mindre utrymme¹. I praktiken begränsas medborgarorganisationernas verksamhetsmöjligheter av bland annat legislativa och administrativa hinder, såsom skärpta villkor för finansiering eller begränsningar av mötes- och yttrandefriheten. I värsta fall handlar det om polisrazzior mot medborgarorganisationernas lokaler samt hot och fysiskt våld. Aktivister på olika håll i världen har kidnappats och dödats.

Det är inte utan skäl som Finland har kallats för medborgarorganisationernas förlovade land. De finländska organisationerna har under flera årtionden varit med om att bygga upp samhället, både i Finland och ute i världen. Vi ska värna om denna styrka i det finländska samhället, samtidigt som vi ska försvara handlingsutrymmet för medborgarsamhällena även i andra länder. Det är viktigt att inse det aktiva medborgarskapets betydelse för ett öppet och inkluderande samhälle.

1 CIVICUS Monitor Tracking Civic Space, 2017.



Aktivister på olika håll i världen har kidnappats och dödats.



**VAHVAN
TEHTÄVÄ ON
TUKEA
HEIKKOJA.**



Våra förslag för regeringsprogrammet

- ✓ Regeringen ska trygga medborgarsamhällets möjligheter att delta och påverka samt främja öppenheten i beslutsfattandet och tillgången till information, både i Finland och som en del av det internationella samarbetet.
- ✓ Regeringen ska trygga medborgarorganisationernas förutsättningar för utvecklingssamarbete, global fostran, utvecklingskommunikation och påverkansarbete.



Klimatförändringen väntar inte

INGET LAND kan undvika klimatförändringens konsekvenser. Konsekvenserna är dock mycket olika i olika länder och samhällsklasser. Enligt Världsbanken kommer upp till hundra miljoner människor att fram till år 2030 falla tillbaka i fattigdom om klimatfrågorna inte tas på allvar. De som drabbas hårdast är de fattiga i utvecklingsländerna, som har bidragit minst till klimatförändringen.

Världens länder har kommit överens om att begränsa den globala uppvärmningen till 1,5 grader. Vi måste agera nu eftersom vi inte kommer att få någon andra chans: tidsfönstret för att bromsa den farliga klimatförändringen stängs redan under den kommande valperioden. Därför ska alla våra beslut bidra till att målet på 1,5 grader uppnås.

Bekämpningen av klimatförändringen är förutom en mänsklig och ekologisk nödvändighet även en ekonomisk möjlighet. Genom att sluta använda fossila bränslen, öka användningen av förnybara energikällor och skydda kolsänkorna kan vi skapa arbetstillfällen och skatteinkomster, bidra till en renare luft och främja den biologiska mångfalden.

Våra förslag för regeringsprogrammet



- ✓ Finlands mål för utsläppsminskning fram till år 2030 ska utan dröjsmål höjas till den nivå som fastställs i Parisavtalet, dvs. minst 60 procent jämfört med år 1990. Regeringen ska fastställa hur Finland ska uppnå negativa nettoutsläpp inom den tidsram som de senaste vetenskapliga rönen förutsätter.
- ✓ Regeringen ska sluta använda torv och stenkol före år 2025. Alla stöd till fossila bränslen ska avskaffas.
- ✓ Regeringen ska öka Finlands internationella klimatfinansiering till 200 miljoner euro per år före 2020. Regeringen ska åter börja allokera inkomsterna från handeln med utsläppsrätter till den internationella utvecklings- och klimatfinansieringen.
- ✓ Finland ska stödja miljöflyktingar genom att erbjuda dem säkra och lagliga sätt att resa in, till exempel genom att bevilja humanitära visum och genom att öka flyktingkvoten betydligt.

Företagen möjliggör den hållbara utvecklingen

VI BEHÖVER FÖRETAG som lokomotiv för den hållbara utvecklingen. I bästa fall skapar företagsverksamheten välfärd och människovärdigt arbete. I värsta fall förstör den dock miljön och trampar på arbetstagarnas och det lokala samhällets rättigheter.

I och med globaliseringen rör varor och tjänster sig smidigt över gränserna. Nuförtiden har endast en liten del av de produkter som säljs i Finland tillverkats här, och en ännu mindre del har tillverkats av inhemska råvaror. Produktionskedjorna sträcker sig ofta till länder där man inte tar hand om arbetsförhållandena och de mänskliga rättigheterna lika bra som här i Finland.

Många finländska företag beaktar redan riskerna för kränkningar av mänskliga rättigheter i sin verksamhet. Frivilliga åtgärder räcker dock inte eftersom detta ger oansvariga företag en orättvis konkurrensfördel. Det är viktigt att, såsom Frankrike gjort, med lagstiftningen säkerställa att alla företag beaktar de mänskliga rättigheterna.

Våra förslag för regeringsprogrammet



- ✓ För att verkställa FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter ska regeringen stifta en lag som ålägger företagen att beakta sin verksamhets effekter på de mänskliga rättigheterna.

I denna fabrik i Bangladesh tar man hand om säkerheten i arbetet.

Företagsbeskattning i den globala ekonomin

SAMFUNDSSKATTEN spelar en viktig roll för att minska ojämlikheten. Det internationella skattesystemet har dock sackat efter den ekonomiska globaliseringen. Storföretagen verkar globalt, men beskattningen genomförs på nationell nivå och de olika delarna i ett multinationellt företag beskattas separat. Även om skattesystemet i viss mån har reviderats, möjliggör luckorna i det internationella skattesystemet och skillnaderna mellan de nationella lagarna fortfarande aggressiv skatteplanering.

Varje år förlorar Finland 430–1 400 miljoner euro¹ och utvecklingsländerna över 100 miljarder dollar², dvs. lika mycket som de får i utvecklingsbistånd, på grund av den aggressiva skatteplaneringen. Att göra en exakt uppskattning av dessa summor är omöjligt eftersom företagen inte har skyldighet att offentliggöra uppgifter om sin verksamhet eller de skatter som de betalat i olika länder. Ökad insyn är ett av de viktigaste sätten att förebygga aggressiv skatteplanering.

I och med skattekonkurrensen har samfundsskattesatserna under de senaste trettio åren halverats i Europa och sjunkit kraftigt även i andra länder. Med den nuvarande takten når man en nollbeskattning på 2050-talet.³ Konkurrensen genom samfundsskattesatser och samfundsskattbaser ökar ojämlikheten och försämrar möjligheterna att finansiera offentliga tjänster, som även med tanke på innovationer är viktiga.

Det finns inga ekonomiska bevis för de påstådda fördelarna med samfundsskattesänkningar. Samarbete är det enda sättet att sätta stopp för konkurrensen om vilket land som har den lägsta samfundsskattesatsen. Beskattning av multinationella företag som en enhet skulle förhindra aggressiv skatteplanering genom vinstöverföring, och genom att komma överens om en minimiskattesats skulle man kunna bekämpa skadlig skattekonkurrens. Detta skulle även göra marknaden rättvisare eftersom de multinationella företagen för tillfället har möjlighet att genom skatteflykt vinna konkurrensfördelar på små och medelstora företags bekostnad.

EU ska fungera som vägvisare, men i denna tid av globalisering och automation förutsätter en rättvis beskattning även ett globalt samarbete. Vi kunde ta lärdom av de internationella klimatförhandlingar som FN koordinerar.

- 1 Finnwatch, 2016. Jäävuorta mittamaassa – arvioita monikansallisten yritysten aggressiivisen verosuunnittelun laajuudesta Suomessa.
- 2 Eurodad, 2017. Tax Games – the Race to the Bottom.
- 3 Eurodad, 2017. Tax Games – the Race to the Bottom.



ISTOCK

“ De multinationella företagen har möjlighet att genom skatteflykt vinna konkurrensfördelar på små och medelstora företags bekostnad. ”



Våra förslag för regeringsprogrammet

- ✓ Regeringen ska förbinda sig till att bekämpa aggressiv skatteplanering. Regeringen ska täppa till de kryphål i den finländska lagstiftningen som möjliggör skatteflykt och även internationellt främja dessa mål.
- ✓ Regeringen ska främja insynen i de multinationella företagens skattebetalningar. Anvisning om skatterapportering för bolag med statlig majoritet ska uppdateras så att rapporten motsvarar den s.k. land-för-land-rapport för beskattningen som de multinationella koncernerna ska lämna till skattemyndigheten.
- ✓ Regeringen ska inte stärka skattekonkurrensen utan betona samarbetets betydelse. Finland ska främja införandet av en gemensam, konsoliderad företagskattbas och en minimiskattesats inom EU.
- ✓ Finland ska stödja förstärkningen av FN:s roll i samarbetet om den internationella beskattningen samt de mellanstatliga förhandlingar som FN koordinerar för att alla länder ska ha möjlighet att delta i reformen av skattesystemet.



Tuuli Hietaniemi

Expert, klimaträttvisa
+358 50 317 6686
tuuli.hietaniemi@kepa.fi



Katja Hintikainen

Expert, påverkansarbete och Agenda 2030
+358 50 317 6716
katja.hintikainen@kepa.fi



Lydia Kilpi

Expert, skatterättvisa och företagsansvar
+358 50 317 6738
lydia.kilpi@kepa.fi



Anna-Stiina Lundqvist

Expert, utvecklingsfinansiering
+358 50 317 6724
anna-stiina.lundqvist@kepa.fi



FÖR EN RÄTTVIS VÄRLD

Elimäkigatan 25–27 (5. våningen)
00510 Helsingfors, Finland
info@kepa.fi
www.kepa.fi